

Herinneringen aan Prof. Dr. A.D.J. Meeuse

A.C. van Bruggen

Op 15 september 2010 overleed te Heiloo Prof. Dr. A. (Adriaan, bij intimi bekend als 'Boen') D.J. Meeuse. Hij was geboren in Soekaboemi (Java, Nederlandsch-Indië) op 18 oktober 1914 en bereikte dus bijna de leeftijd van 96 jaar. Meeuse was botanicus van zijn

vak en eindigde zijn carrière in Amsterdam (Universiteit van Amsterdam) waar hij hoogleraar in de Bijzondere Plantkunde en directeur van het Hugo de Vries-laboratorium en de Hortus Botanicus was. Hij had zijn leven lang een grote belangstelling voor de mollusken en was, net als zijn broer (Prof. Dr. B.J.D. Meeuse – al weer geruime tijd geleden overleden in de Verenigde Staten, waar ook hij universitair werkzaam was), lid van de Nederlandse Malacologische Vereniging. Dat zo veel botanici lid van onze vereniging waren is geen toeval; immers, de eerste voorzitter en mede-oprichter van de NMV, Dr. J. Th. Henrard, was als plantkundige verbonden aan het Rijksherbarium, destijds onderdeel van de Rijksuniversiteit te Leiden. Hij bewerkstelligde dat een groot deel van zijn medewerkers en studenten lid werden van de jonge vereniging (zie o.a. Vervoort, 2009).

Toen ik in 1948 lid werd van de NMV woonde Meeuse in het westen van Den Haag. In die jaren trok hij binnen de vereniging de aandacht door twee zaken die zijn bijzondere belangstelling hadden. Hij pionierde een verbeterde methode om radulapreparaten te maken en hij bestudeerde de exotische weekdieren in botanische tuinen en kassen. Beide onderzoeken leidden tot publicatie in *Basteria* (Meeuse, 1950; Meeuse & Hubert, 1949) en deden in zoverre stof opwaaien dat men hier en daar eigen radulapreparaten ging maken (Venmans e.a.) en dat men meer aandacht ging besteden aan kasmollusken (o.a. Van Bruggen, 1955). Ik raakte bevriend met Meeuse, die de bijeenkomsten van de Haagse afdeling bezocht, en waar prominenten als Kuiper en De Smit een belangrijke rol speelden. Meeuse, destijds werkzaam bij het Vezelinstituut T.N.O. in Delft, bezat een verrukkelijk oud autootje waarmee hij overal rondtoerde. Samen verzamelden wij o.a. *Helicellinae* in het westelijk duingebied van Den Haag – vindplaatsen die nu door uitbreiding van stadswijken richting Kijkduin verloren zijn gegaan.

Daarna raakten we elkaar kwijt. Meeuse vertrok naar Zuid-Afrika omdat hij een betrekking bij het nationale herbarium in

Pretoria aanvaardde en ik moest mij aan de studie wijden. Later liepen wij elkaar weer tegen het lijf. Zin voor avontuur en de belofte van een beter klimaat voor mijn in Indië geboren echtgenote deden ons naar Zuid-Afrika vertrekken. Ik had mij contractueel verbonden als entomoloog aan het departement van landbouw in Pretoria. Zo kwamen wij na een ruim veertiendaagse bootreis Rotterdam-Kaapstad (via Ascension en Sint Helena!) en twee dagen in de trein in de morgen van 29 mei 1957 aan op het station van Pretoria. En wie stond daar glunder op ons te wachten – Boen Meeuse! Natuurlijk had ik via correspondentie contact gehouden en allerhand advies gevraagd waar je als immigrant je voordeel mee kon doen. Hij begroette ons alsof hij ons nog gisteren had gezien (hij kende mijn vrouw niet eens!) en vervoerde ons in zijn auto naar het hotel. Dat was nu typisch Boen Meeuse, rustig en kalm en altijd 'to the point'. Wij hebben veel profijt gehad van zijn hulp en aanwijzingen in Pretoria want ook toen ging het pad van de nieuw binnen gekomen immigrant niet over rozen. Daarna scheidden onze wegen zich opnieuw. Meeuse werd hoogleraar in Amsterdam en wij vertrokken na het aflopen van mijn contract naar Port Elizabeth om na jaren via Pietermaritzburg weer in Leiden terecht te komen.

Later kwamen wij elkaar nog weer tegen in talloze biologische gremia, maar de contacten bleven oppervlakkig. Beiden hadden wij drukke banen in de biologie-opleidingen en wij moesten onze aandacht aan andere zaken wijden. Desalniettemin blijf ik 'Boen' Meeuse dankbaar in herinnering houden als een vroege mentor in de malacologie en in Zuid-Afrika. In zijn vakgebied verzette hij veel en belangrijk werk en wij waarderen hem als een van de malacologische pioniers in Nederland – hij ruste in vrede.

Literatuur

- BRUGGEN, A.C. VAN (1955): *Lymnaea columella* Say und *Zonitoides arboreus* (Say) in den Gewächshäusern des Basler Botanischen Gartens (Moll., Gastr., Pulm.). – *Verh. naturf. Ges. Basel*, 66: 1-4.
- MEEUSE, A.D.J. (1950): Rapid methods for obtaining permanent mounts of radulae. – *Basteria*, 14: 28-43.
- MEEUSE, A.D.J. & B. HUBERT (1949): The mollusc fauna of glasshouses in the Netherlands. – *Basteria*, 13: 1-30.
- VERVOORT, W. (2009): Jeugdzonden. – In: G.C. CADÉE, S. VAN LEEUWEN & J.-J. TER POORTEN (red.), *Schitterende schelpen en slijmerige slakken. 75 jaar NMV: malacologie als hobby en professie: 84-85*. Nederlandse Malacologische Vereniging, Leiden.

Adres van de schrijver:

Cees Laseurlaan 1185
2597 GN Den Haag
acvanbruggen@hetnet.nl